

SEKS SKRIDT MOD BÆREDYGTIGE OG SUNDE FØDEVARESYSTEMER

Der er stigende evidens for, at forbrugernes madvalg er formet af de "fødevaremiljøer", de navigerer i. **De fleste mennesker er dog ikke klar over, i hvor høj grad deres spisevaner styres af en lang række faktorer**, lige fra de reklamer, de ser på billboards, og det udvalg af fødevarer, der er tilgængeligt i supermarkedet, til de kampagnetilbud og rabatter, som deres lokale detailbutikker tilbyder.

Nutidens fødevaremiljøer presser i høj grad forbrugerne i retning af kostvaner, der ikke er i overensstemmelse med anbefalingerne for sund kost. Men **at skifte til sunde, mere plantebaserede kostvaner med "færre og bedre" animalske fødevarer kan gavne menneskers sundhed og samtidig medføre en række sidegevinster** for klimaet og miljøet samt dyrevelfærd og fødevarer sikkerhed.

[Udtrykket] 'fødevaremiljø' henviser til den fysiske, økonomiske, politiske og sociokulturelle kontekst, hvori forbrugerne engagerer sig i fødevaresystemet for at træffe deres beslutninger om at købe, tilberede og indtage mad. - United Nations HLPE, 2017.

HVAD SKAL DER GØRES?

Europa-Kommissionen har annonceret et forslag til en lovgivningsmæssig ramme for bæredygtige fødevaresystemer. Denne skelsættende lov skal **bane vejen for en transformation af fødevaremiljøer** gennem efterfølgende politiske tiltag og interventioner, både på EU-plan og nationalt plan, for at adressere **tilgængeligheden, overkommeligheden og ønskeligheden af sunde og bæredygtige fødevarer**. Helt specifikt:

1

SUNDE OG BÆREDYGTIGE FØDEVAREVALG SKAL VÆRE DEMEST OVERKOMMELIGE

Fødevarepriserne skal sende det rigtige signal til forbrugerne og understøtte skiftet til en kost, der er rigere på frugt, grøntsager og bælgrugter og med "mindre og bedre" animalske fødevarer. Det bør kræves af detailhandlen, at de gennem deres pris- og markedsføringsstrategier gør sunde og bæredygtige fødevarer mere overkommelige. Regeringerne bør også handle (via skattemæssige foranstaltninger og tilskud) for at gøre sunde og bæredygtige fødevarer mere overkommelige.

2

SUNDE OG BÆREDYGTIGE FØDEVAREVALG SKAL GØRES BREDT TILGÆNGELIGE OG ATTRAKTIVE

Detailhandlere bør forbedre tilgængeligheden og tiltrækningen af sunde og bæredygtige fødevarer, mens der bør gælde restriktioner for markedsføring af usunde produkter. Regeringerne bør sætte mål for at øge andelen af supermarkedssalg af sunde og bæredygtige fødevarer på nationalt plan.

3

SUNDE OG BÆREDYGTIGE FØDEVAREVALG SKAL VÆRE DE MEST MARKEDSFØRTE

EU bør regulere (forbyde) markedsføring af usunde fødevarer til børn under 18 år. Hvad angår EU's egen politik for salg fremstød for landbrugsprodukter, bør EU sikre, at den er i overensstemmelse med retningslinjerne for sund kost og kun omfatter produkter, som europæerne bør indtage mere af.

4

DET SKAL VÆRE NEMT AT VÆLGE SUNDE OG BÆREDYGTIGE FØDEVARER, NÅR MAN SPISER UDE

Mad- og drikkevarekæder og platforme til levering af måltider bør forpligtes til at give kalorieoplysninger på menuerne og tilpasse deres tilbud i overensstemmelse med anbefalingerne om sund og bæredygtig kost.

5

DET SUNDE OG BÆREDYGTIGE FØDEVAREVALG SKAL VÆRE STANDARDVALGET FOR OFFENTLIGE INDKØB

Der bør indføres obligatoriske krav til bæredygtige offentlige fødevarerindkøb, der dækker de miljømæssige, sociale og sundhedsmæssige (herunder dyrevelfærd) og økonomiske dimensioner. Medlemsstaterne bør forpligtes til at opdatere deres fødevarerbaserede kostråd med henblik på at integrere bæredygtighedsforanstaltninger, så de kan tjene som reference for indkøb af bæredygtige og sunde måltider i offentlige miljøer.

6

MAD SKAL BLIVE SUNDERE OG MERE BÆREDYGTIG GENNEM DESIGN

Som annonceret i Fra jord til bord-strategien bør EU stimulere reformuleringen af forarbejdede fødevarer, bl.a. ved at fastsætte maksimumsgrænser for visse næringsstoffer (mættet fedt, tilsat sukker og salt). For at øge tilgængeligheden af "bedre" animalske fødevarer bør EU's standarder for dyrevelfærd i landbruget styrkes og også gælde for importerede produkter.

Eurogroup for Animals, Den Europæiske Forbrugerorganisation (BEUC) og European Public Health Alliance (EPHA) er gået sammen om projektet "Put Change on the Menu" for at flytte debatten om fødevarer miljøer frem i forreste række og føre kampagne for fødevarer miljøer, der fremmer sund, bæredygtig kost med "færre og bedre" animalske produkter. Koalitionen indsamlede evidens og eksempler på fødevarer miljøer og udgav en rapport i juni 2023, der illustrerer de mange faktorer, der påvirker forbrugernes valg af fødevarer.

Se den fulde rapport [her](#).

October 2023